

1. Valt er wel wat te danken...?

Stel je voor dat iemand aan Hagar, daar in de woestijn, terwijl ze daar zit, in de brandende zon, huilend om haar kind, haar kind dat ligt te sterven van de dorst – stel je voor dat iemand haar zou vertellen, dat haar geschiedenis 4000 jaar later gelezen zou worden in een kerk op een Dankdag! Hoe zou zij dat gevonden hebben? Ik denk dat zij daar niets, maar dan ook niets van begrepen zou hebben!

Wat valt er nou te danken als je leven één grote puinhoop is? Eén doffe ellende...

2. Hagers leven heeft veel trieste kanten

Als we het leven van Hagar, zoals dat in de Bijbel naar voren komt, als we dat op ons laten inwerken, dan kun je zeggen: 'Dat is een leven met heel veel trieste kanten.' Hagar is de Egyptische slavin van Sara. Hoe kwam Sara eigenlijk aan een Egyptische slavin? Dat kwam doordat Abraham en Sara in een tijd van

hongersnood naar Egypte waren getrokken. En die reis naar Egypte, dat werd een beschamende vertoning. Abraham zei tegen Sara: 'Je bent een knappe vrouw. Zeg maar dat je mijn zus bent, anders zullen ze mij doden, en een hoge Egyptenaar zal jou tot vrouw nemen.'

Wat gebeurt er? Inderdaad zegt Sara dat ze de zus is van Abraham, en de Farao van Egypte neemt meteen Sara op in zijn harem. En Abraham? Die wordt rijk beloond! Hij krijgt enorme kudden met dieren, en hij krijgt slaven en slavinnen. Maar het bedrog komt uit, en de Farao roept Abraham op het matje. Maar de Farao is ook genadig: Abraham krijgt zijn vrouw Sara terug, en ze mogen ook alle geschenken houden. Ze moeten alleen wel het land uit. Naar alle waarschijnlijkheid is op die manier Hagar in dat gezin binnengekomen. Dat was dus al niet zo'n beste gelegenheid om aan deze familie te worden toegevoegd. Leugen en bedrog. Maar tegelijkertijd heeft Hagar vanaf het begin gezien hoe God zorgde voor deze mensen.

Vervolgens lezen we, dat Abraham en Sara in hun wanhoop niet meer kunnen geloven dat God hen ooit nog een kind zal schenken. Sara zegt tegen haar man: 'Neem dan mijn slavin, Hagar! Neem haar als bijvrouw, misschien krijgt zij een zoon van jou. Dan kan hij uitgroeien tot een groot volk. Dat zal wel Gods bedoeling zijn!'

Abraham doet het, en inderdaad: Hagar krijgt een zoon: Ismaël. Maar dat was niet Gods bedoeling! God heeft steeds gezegd: 'Abraham, met Sara samen zal Ik jou een zoon geven.'

Hoe begrijpelijk het ook is, dat ongeduld van Abraham en Sara, en hun wanhoop, toch was dit niet de manier.

Als Hagar dan zwanger is van een kind, waarvan Abraham de vader is, en haar meesteres Sara heeft geen kind, dan loopt het helemaal uit de hand. Hagar loopt trots als een pauw rond, duidelijk héél erg zwanger. En Sara, die kan het niet aanzien! Ze vernedert Hagar zó ontzettend, dat Hagar in wanhoop wegvlucht, de woestijn in. Daar, in de woestijn, gebeurt iets wonderlijks, je kunt dat nalezen in Genesis 16. God Zelf komt naar Hagar toe, in de gestalte van de Engel van de HERE. De HERE troost Hagar, Hij bemoedigt haar, en Hij zegt: 'Ga maar terug naar Sara, onderwerp je aan haar. Ik zal voor je zorgen en je zult een groot nageslacht krijgen.'

Hagar weet niet wat ze meemaakt! Ze stamelt: 'U bent een God die naar mij omziet?!'

Stomverbaasd, en diep onder de indruk blijft ze achter: 'Heb ik hier dan Hem gezien, die naar mij omgezien heeft?' Daar kan ze

niet bij! Ze kijkt om zich heen en ze denkt: 'Dit is zó'n bijzondere plek. Deze plaats moet een andere naam krijgen! Put Lachai-Roi: 'Put van de Levende die naar mij omziet'.

Inmiddels is dat nu zo'n 16, 17 jaar geleden. Het kind is geboren, Ismaël. Hij is nu een tiener van een jaar of 16. Maar pas geleden is het opnieuw goed misgegaan. Eigenlijk niet eens rechtstreeks tussen Sara en Hagar, maar tussen Ismaël en zijn jonge

halfbroertje Izak. Want in haar ouderdom heeft Sara, uiteindelijk, een kind gekregen! God heeft Zijn beloften ten volle waargemaakt. Izak is geboren. Izak, dat betekent: 'Hij lacht', of: 'Men lacht'. Iedereen was blij, maar Ismaël, die was opeens niet meer de enige zoon van Abraham. Opeens draaide alles om dat kleine jong. Niemand had meer oog voor hem: voor Ismaël. En dan moet je net in de puberteit zitten. 'Men lacht?' Nou, inderdaad: Ismaël lacht ook! Hij spotlacht! Op het feestje van Izak ging het helemaal mis. Het is een feestje om te vieren dat Izak van de borst af is. In die tijd was het gebruikelijk dat kinderen vaak wel tot een jaar of twee, drie borstvoeding kregen. Als het kind van de borst was, werd er feest gevierd. Dat was ook wel een feest waard! Denkt u maar aan de kindersterfte, nu nog, in ontwikkelingslanden. De eerste jaren zijn de meest riskante jaren. Als een kind daar doorheen komt, dan is de kans aanmerkelijk groter dat hij het zal halen, tot de volwassenheid.

Er is dus een feest geweest, voor Izak. Maar Ismaël heeft zijn halfbroertje zo spottend en treiterend geminacht, dat Sara dat niet meer kan aanzien. Woedend is ze! En ze briest het uit tegen Abraham: 'Jaag ze weg! Hagar en Ismaël, allebei! Moet mijn kind de erfenis delen met dat ellendige jong van haar?!' Abraham probeert Sara tot kalmte te brengen. Ismaël is wel zijn zoon! En Hagar zijn bijvrouw!

Maar dan spreekt God. Heel onverwacht. Op welke manier Hij spreekt, dat staat er niet bij. 'Doe het maar, Abraham. Doe maar wat Sara zegt. Want alleen het nageslacht van Izak zal jouw nageslacht genoemd worden. Dat is de lijn die Ik steeds in gedachten heb gehad. Maar maak je niet ongerust over Ismaël. Ook hem zal Ik tot een groot volk maken. Want uiteindelijk is hij wel een zoon van jou.'

3. Gods werk in het verleden: wat vergeet je dat snel!

En zo zit Hagar hier nu. Ja, ze had voorraad meegekregen voor onderweg, brood en een zak water. Maar nu is alles op. De zon brandt, genadeloos. Er is geen druppel water meer. Niets! En haar zoon, die ligt daar onder een struik. Daar heeft ze hem 'neergeworpen', staat er letterlijk in vers 15. Blijkbaar was hij al zo slap als een zak zand. Zo moet het wel geweest zijn: hij hing op haar schouders. Tot ze bij die struik kwamen. Toen zei ze: 'Hier, Ismaël, ga maar liggen.' En daar viel hij neer, totaal uitgeput.

Je zou zeggen: 'Hagar, je bent toch al eens eerder alleen in de woestijn geweest? Weet je het nog, Hagar, hoe God je toch kwam opzoeken? Weet je het nog, hoe je zelf verwonderd was, onder de indruk? "U bent een God die naar mij omziet! Heb ik hier dan Hem gezien, die naar mij omgezien heeft?" Weet je nog hoe bemoedigd je was, getroost, en hoe je vol vertrouwen bent teruggegaan naar Sara?'

Wij weten niet wat er omgaat in Hagar, daar in de woestijn, maar we lezen nergens dat zij op haar knieën valt, en dat zij bidt. Het lijkt wel of God helemaal uit beeld is. God heeft haar toch een belofte gegeven? 'Ismaël zal tot een groot volk worden.' Hoe kan het dan, dat Hagar hier al haar vertrouwen kwijt is?

Het is goed om daar even nadrukkelijk bij stil te staan. Laten we het maar in alle openheid onder ogen zien: zo gaat dat wel! Zo kan het toch ook gaan in ons eigen leven? Je maakt iets mee met God, iets indrukwekkends! Maar als dan alles tegenzit en de ellende komt in golven over je heen, dan lijkt die ervaring zó ver weg! Je denkt: 'Dat van toen, dat was vast en zeker inbeelding!' Ik heb een aantal jaren een boek gehad, waarin ik gebeurtenissen opschreef, dingen die ik meemaakte, waarin ik de hand van God

mocht zien. Dingen waar ik enorm van onder de indruk was. Als ik dan bijvoorbeeld één of twee jaar later weer teruglas wat ik had geschreven, was ik verbijsterd. Want die dingen die zoveel indruk op me hadden gemaakt, die waren toch alweer vervluchtigd, verdampd. Ik was ze vergeten. 'O ja!' dacht ik dan. 'Dat is waar ook!'

Als mens vergeet je snel wat God heeft gedaan. Heel snel. Vooral als je in de ellende komt. Dan kan God mijlver weg lijken.

Misschien zit u hier ook wel met een dubbel gevoel. Ja, Dankdag. Je wilt best Dankdag vieren, maar is er dan wel iets te danken? Al die zorgen, al die ellende, al die moeite... Alles wat er nu speelt in de wereld, maar ook in je eigen leven... Je voelt je soms in een grote maalstroom meegezogen worden, naar de diepte!

'Hagar, over 4000 jaar gaan we jouw verhaal lezen op Dankdag!'
'Wát!? Je bent niet goed wijs!'

4. God blijft voor ons zorgen!

Nee, als het afhangt van ons, en van onze situatie, en van deze wereld, vol breuken en barsten en ellende en moeite, dan zou je vaak absoluut niet op het idee komen om een Dankdag te gaan organiseren. Maar waarom vieren wij de Dankdag? Omdat God er is! Omdat Hij ons niet aan ons lot overlaat!

Vers 17: 'Toen hoorde God de stem van de jongen en de Engel van God riep tot Hagar vanuit de hemel en zei tegen haar: 'Wat is er met u, Hagar? Wees niet bevreesd, want God heeft naar de stem van de jongen, die daar ligt, geluisterd. Sta op, til de jongen overeind en houd hem met uw hand goed vast, want Ik zal hem tot een groot volk maken!'

Die ervaring van 16, 17 jaar geleden, die was geen inbeelding! Opnieuw ziet God om naar Hagar en naar haar zoon, Ismaël. Opnieuw laat Hij zien, dat Hij een mens niet loslaat, dat Hij bewogen is, betrokken, een God die wel dégelijk je pijn ziet, en je moeite.

En dan staat er, in vers 19: 'God opende toen haar ogen, zodat zij een waterput zag. Zij liep ernaar toe, vulde de zak met water en gaf de jongen te drinken.'

Lees je het goed? Er staat niet: 'Toen gaf God opeens een waterput!' Nee, God opende haar ogen! Blijkbaar was die put er al! Maar ze had hem niet gezien! Misschien kwam het door het waas van tranen.

Er was een put! God had al gezorgd voor Hagar en voor Ismaël. Maar Hagars ogen moesten ervoor open gaan!

Als je verdrietig bent, of door een moeilijke tijd gaat, of als je misschien wel boos bent, of opstandig, dan kan het je ontgaan, wat God eigenlijk allemaal allang heeft gedaan! Misschien word je bitter, en denk je: 'God laat me in de steek!' Maar Hij is veel dichterbij dan je denkt! Hij zorgt voor je, maar je ziet het niet! Je zit er misschien wel te dicht bovenop!

5. Je ogen moeten steeds weer geopend worden!

'Toen opende God haar ogen.' Dat is nu precies waarvoor de Dankdag bedoeld is. Dankdag is een eye-opener. De Dankdag is een middel in Gods hand om ons de ogen te openen, misschien wel voor de zoveelste keer in ons leven. Of misschien wel voor de eerste keer. God laat je niet aan je lot over! Hij zorgt voor je! Hoe dan?

In die heel eenvoudige dingen! Water! Net als bij Hagar en Ismaël. Water! Wat vinden we dat normaal, dat er schoon drinkwater uit de kraan komt. Maar hoeveel mensen op deze aardbol zijn niet wanhopig op zoek naar drinkbaar water?! In Kiev moeten de mensen nu water gaan halen bij speciale uitgiftepunten, want de waterleiding doet het op veel plaatsen niet meer. Die mensen hebben altijd stromend water gehad, maar het is niet meer vanzelfsprekend.

Voedsel! We danken vandaag voor de oogst. Voor het brood, en voor de aardappels, voor andijvie, bloemkool en worteltjes, voor sinaasappels en bananen. We danken voor melk en kaas, voor boter en voor yoghurt. We danken voor al ons eten en drinken! En wat is ook dát volstrekt niet vanzelfsprekend... Gelukkig varen er nog steeds schepen met graan weg uit de havens van Oekraïne, maar de graandeal hangt aan een zijden draad. Dan dreigt er weer honger voor miljoenen mensen. Voedsel is een wonder!

We danken God dat we iets mógen doen. Dat we de kans krijgen om anderen te dienen, misschien met betaald werk, misschien met vrijwilligerswerk, of misschien door te bidden voor anderen, of door een goed woord op het goede moment.

Er is zoveel om voor te danken! Heb je al gedankt voor de prachtige kleuren in de natuur? En voor de vogels, en de dieren? De hele schepping is een loflied waard, een loflied op de Schepper!

God zorgt voor ons! Hij laat het zien in water en in voedsel. Hij laat het zien in de schepping, in deze wereld. Maar Hij heeft het nog méér laten zien, nog véél meer, nog veel intenser. Hagar hoefde haar zoon niet te verliezen. God toonde Zijn liefde voor ons door Zijn Zoon wèl te verliezen. Door Zijn enige Kind op te offeren, voor ons! Hij Gaf ons Jezus Christus, de Redder en Verlosser van deze wereld. En Jezus, Hij ging de weg naar deze aarde, helemaal vrijwillig! Hij ging de weg naar het kruis, waar Hij het uitriep: 'Ik heb dorst!'

Als er één is die voor ons zorgt, dan is het God wel! En wij hebben het nodig, als mensen, dat daarvoor steeds onze ogen weer opengaan. Want je kunt zó gemakkelijk terechtkomen in een cirkel van zelfmedelijden. 'Ik heb het zo moeilijk, ik heb een zwaar leven, en iedereen laat mij in de steek.' God laat je nooit in de steek, nooit! Houd dat vast!

George Washington was de eerste president van de Verenigde Staten. Op 30 april 1789 werd hij ingehuldigd, nadat de Amerikaanse troepen de Engelse koloniale machthebbers hadden verdreven. In datzelfde jaar vaardigde George Washington een wet uit, een proclamatie. Washington was op geloofsgebied niet altijd een lichtend voorbeeld voor anderen, maar van één ding was hij overtuigd: het is noodzakelijk om God te danken! Ik lees u de tekst voor van zijn proclamatie: 'Omdat het de taak is van alle volken om de voorzienigheid van de Almachtige God te erkennen, Zijn wil te gehoorzamen, dankbaar te zijn voor Zijn geschenken, en nederig te smeken om Zijn bescherming, hulp en gunsten... daarom bepaal ik dat donderdag 26 november aanstaande een dag moet zijn die door de inwoners van de Verenigde Staten moet worden gewijd aan de dienst van dit grote en heerlijke Wezen, de weldadige Auteur van al het goede dat er was, dat er is, of dat er zal zijn, opdat wij ons allen verenigen in het toebrengen aan Hem van onze oprechte en nederige dank voor Zijn milde zorg en bescherming van dit land, en voor alle grote en verschillende gunsten die Hij ons in Zijn welbehagen heeft gegeven.'

Zo ontstond Thanksgiving Day, een nationale feestdag in de Verenigde Staten op de vierde donderdag van november. Het is een nationale feestdag gebleven, in Amerika, in Canada, tot de dag van vandaag. George Washington vond het nodig. En hij had gelijk! Want Dankdag is een eye-opener! Wat hebben we ontzettend veel gekregen! Wat hebben we een goede God! Oneindig goed! Hij zorgde voor Hagar en Ismaël. Hij zorgde voor de mensheid, door Zijn Zoon op te offeren.

Zou Hij dan jou vergeten? U? Laten we Hem danken met ons hele hart! We zullen het merken: al dankend zien we steeds meer van Zijn goedheid, van Zijn trouw, van Zijn glorie. Danken opent onze ogen voor Zijn liefde!

Amen.